

Sjätte roten, tomt 50

Kvarteret Köpmannen

Artonde roten 1637–57h

Nionde roten 1657h–70

Köpmangatans norra sida öster om östra hamnen ”gentemot Gamla slakthuset” (vid Wollenbergs bou 1775)

Måns Nilsson timberman

1642–51, 1653–54: 2 mtl, 1652, 1655: 3 mtl, 1656–57v ****IX****

1657: 1, 1658: 3, 1659–62: 2, 1663: 2, 1665–66, 1668–70

Gustavi tomtöreslängd 1670–80

Han bodde i 27 roten 1638–41. – Den 14.11.1674 (EIIa:4) skrev han ang. lön för hans och hans kamraters gjorda arbete med Vänersborgs kyrkotakresning.

Anders Påfwelsson 1647: 2

Det är ej känt, när och hur denna gård övergick till *Joen Larsson båtsman*, som omtalas i tomtöreslängderna 1696–1719. Han bodde tidigare ½ 7.63 Borgaren. Hans hemmavägsel redovisas i Gustavi räkenskaper 12.4.1694 men man får där inte brudens namn. Båtsmannen Joen Larsson fick burskap 28.6.1697. Det är därför inte alldeles orimligt att anta (men ej heller fullt bevisat), att båtsmannen Jon Larsson är identisk med den borgare Jon Larsson, vars *hustru Annika Månsdotter* omtalades i kämnärsrätten den 18.8.1713. Det skulle också förklara åtkomsten av gården. I Annika Månsdotter ägde Jon Larsson ingen ängel för att använda Skarstedts ord om en bohusslänsk präst och hans hustru. Vid rätten vände sig Jon Larsson mot Annika, som förde ett gudlöst och ogudaktigt leverne och hanterade honom ”oskäligen”. Soldaten under Baronerna och generalmajoren Hamiltons regemente *Nils Hörman* hade bott i familjen ett halvår och funnit, att Jon Larsson var en stilla och saktmodig man men hustrun var helt oregerlig. Soldaten av samma regemente *Lars Hane* berättade, att hustrun en gång farit efter Jon Larsson med ett vedträ och velat slå honom med det. Han hade i desperation ”luppit” upp på taket och velat störta sig själv därifrån ned på gården. Om inte Lars Hane hade kommit upp till honom och lugnat honom hade han gjort allvar av sin hotelse. Annika Månsdotter bad om förlåtelse och lovade att han aldrig mer skulle behöva besvära sig över henne, om han bara ville ta henne till sig igen. Den 18.9.1713: Hon höll inte löftet bättre än att hon den 29 aug. om natten gjorde sig helt rasande, tornerade och svor och hade ”luppit” efter honom med en kniv för vilken orsak han ”måttat (hade måst) i sin bara skjorta sökia sin undanflykt utur huset till Stadz Corps de Guardiet”. Hon hade då förts i arrest igen. Jon Larsson begärde, att bli skild ifrån henne. Jon Larssons tomt värderades 1717 till 1.20 och hans hus till 200 d smt. 1717 betecknas han som utfattig.

Pehr Olsson ringkarl [vid tyska kyrkan]

1720 Bodde 1715 hos mågen *soldaten Nils Stade* 2.59 och 1722–44 10.49.

Packhuskarlen Jonas Svensson Helling

hade tagit över ägandeskapet 1725. Han efterlämnade enligt bou 17.8.1742 hus och tomt på Köpmangatan vid vallen mellan målareåldermand Alexander Fox i öster och Bengt Nilssons hus i väster, värt 300 d smt. Hans andra hustru *Gunilla Jonsdotter* efterlevde. Den 27.11.1745 pantsatte Gundla Helling sin gård på Köpmangatan. Kort därefter bör den ha övertagits av *slaktaremästare Paul Rabe*,

som 21.4.1747 för 400 d smt sålde (helt eller delvis?) hus och gård på Köpmangatan mellan manufakturisten Abraham Fox i öster och änkan Lena Henriksdotter i väster till

landminören Lars Treffberg,

som den 8.6.1747 första gången uppbjöd och den 31.10.1747 fick fasta på en tomt med areal 82 ggr 25 fot, svenskt mått. Men 1750 värderades avlidne slaktare Paul Rabes hus och gårdar på Köpmangatan med ett i väggen inklätt väggur.

Frågan är om den fortsatta historien belyses av en revers som *änkan Bengta Benckman* och *båtekarlen Sören Elofsson* den 3 mars 1752 utgav till *änkan Martha Eriksdotter* på 42 d smt, som de var skyldiga” hennes avlidne son Jonas Pehrsson redan för 9 år tillbaka”. Sommaren 1758 utkrävdes dessa pengar av *änkan Martha Eriksdotters son avskedade enrolleringsbåtsmannen Erik Wollenberg* (död 28.7.1774) som omtalas som nästa ägare till 6.50. Sören Elofssons svar under-tecknas också av *Christina Schånberg*. Erik Wollenberg ägde enligt bou 23.2.1775) hus och tomt på Köpmangatan ”gentemot Gamla slakthuset” (en hel tomt), värderad 2 658 daler samt hus och tomt gentemot den föregående åt Sillgatan, 1866 daler, nettobehållning 5 004 daler (Berg II:11–12, 316).

1776–1785 *Enrollerade matrosen Wollenbergs änka Brita*

Brita och Johan Wollenberg lånade 18.2.1778 av Niclas Sahlgren, Aug., Claes och Patrik Alströmer 300 rdr specie. Pantsatte 1) hus och gård på Köpmangatan 6.51 (senare kallat 6.50) 2) hus och gård vid Sillgatan 7.4.

1790 *Packhuskarlen Andreas Wollenberg*,

som 1799 sålde till

sergeanten Holmbergs änka.

Madame Britta Holmberg uppbjöd tomten 22.4.1799 och ägde 1807.

Senare uppbud av 6.50–51

murmästare Lars Arfvidsson 14.2.1825

länsvaktmäst. Carl Andersson 10.4.1834

Se också 6.53.